

**בבית הדין המשמעתי לערעורים
באוניברסיטת תל-אביב**

המערערת: המזכירות האקדמית, אוניברסיטת תל-אביב

באמצעות בא כוחה, עו"ד ירון זהבי

נגד

המשיבה: *****

באמצעות באי כוחה: מר אחמד מיטואלי, סנגור סטודנטים; עו"ד לין ח'לאילה

פסק דין

בפנינו ערעור שהגישה המזכירות האקדמית על קולת העונש שנגזר על המשיבה. המשיבה היא תלמידת שנה ב' בבית הספר לעבודה סוציאלית. המשיבה לוקה במאור עיניה בצורה חריפה בשל מחלה תורשתית והיא מוגדרת כ"עיוורת" (עיוורון של כתשעים אחוז). היא הודתה בכך שהשתמשה בעבודה של חברתה לכיתה במהלך כתיבת עבודה מסכמת בקורס "מיומנויות בעבודה סוציאלית ב'". לאור הודאתה, הורשעה במשיבה ביום 13.11.2019 על-ידי בית הדין המשמעתי של אוניברסיטת תל-אביב (פרופ' חורי) בעבירות של הונאה בעבודה והפרת הוראות בעבודה לפי סעיפים 29.3 ו-29.4 לתקנון המשמעת בהתאמה.

בית הדין קמא גזר עליה עונש של פסילת הקורס נשוא העבירה וכן הרחקה על תנאי של 4 סמסטרים למשך שנתיים. זאת, בניגוד לרף הענישה המינימאלי שנקבע בסעיף 30א לתקנון המשמעת בעבירות מסוג "הונאה", שהוא הרחקה בפועל של שנת לימודים אחת לפחות, מלבד "במקרים מיוחדים ומטעמים מיוחדים שיירשמו". הערעור נסוב על חריגה מרף הענישה המינימאלי שנקבע בתקנון, ומההנחיות מפסק הדין מנחה שניתן בעניין רף הענישה המינימלי על ידי בית הדין לערעורים בהליך ע 5/2015.

במסגרת הליך הערעור הובהרו מספר עובדות שדומה כי נדרשות לדיון. כאמור, התלמידה לוקה בראייתה בצורה קשה. בתחילת חודש מאי שבו נדרשה להגיש את העבודה המסכמת, עברה המשיבה "ניתוח בלוץ" בקיבה להורדת משקל, אשר הוביל לכאבים שלא נצפו מראש, ושגרמו לה ללחץ רב, ולבקש מחברתה לספסל הלימודים את עבודתה כדי שתוכל להיעזר בה. ניתוח זה, יש להוסיף, הוא אלקטיבי ולא הובהר לנו מדוע בחרה המשיבה לבצעו באמצע שנת הלימודים ולא במהלך החופשה. בעניין זה שגה בית הדין קמא, שכן סבור היה שהניתוח היה קשור במאור עיניה של המשיבה וככל הנראה ראה בכך סיבה להקלה בעונשה. כמו כן התברר שהמשיבה הודתה במעשה מייד עם התגלותו ובכך מנעה את סיבוכה המיותר של חברתה ללימודים, והצער

הרב שלה על המעשה שלה היה ניכר. המשיבה גם הראתה מסמכים שאישרו את מצבה הנפשי הקשה בעקבות המאורע, וחזרה על כך שמבחינתה המשך הלימודים הם מרכז חייה.

במרכז טיעוני המערערת והדיון שהתקיים בפנינו הייתה העובדה שחרף נסיבות שונות להקלה בעונשה של המשיבה, פסק הדין המנחה בעניין רף הענישה המינימלי, ע-2015-5, קובע שניתן לחרוג מהרף המינימאלי של הרחקה בפועל בעבירות של הונאה רק ב"מקרים נדירים שבנדירים כגון סטודנט שחלה במחלה קשה לאחר העבירה ויש לעשות עימו חסד ולהתיר לו לסיים את לימודיו בהקדם" (פסקה 24 לפסק-הדין). אלה, טען המערער בפנינו, לא מתקיימים במקרה זה, שכן למרות לקותה של המשיבה, אין לצפות ממנה לרף אתי נמוך יותר. מנגד, המשיבה טענה שפסק-הדין המנחה מאמץ את תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לפיו יש לאפשר חריגה מרף הענישה המינימאלי בהינתן נכונות אמיתית של הנאשם להשתקם. בנוסף, המשיבה טענה כי ביצעה את החובה המעשית של הקורס וכתבה חלקים נרחבים מהעבודה בעצמה, והעתקה הייתה של חלקים קצרים ונקודתיים בלבד.

לאחר דיון בטענות הצדדים ובעובדות המקרה, החלטנו לבטל, בהסכמה, את פסק הדין שניתן בערכאה דלמטה. סברנו שלמרות הנימוקים הכבדים להקלה משמעותית בעונשה של המשיבה, אין לוותר כליל על הרחקה, כפי שעשה בית הדין קמא. הצדדים אף הגיעו להסכמה על גזר הדין, שישקף את חומרת העבירה ואת הצורך לעמוד בעקרונות שהותוו לגבי רף הענישה הרצוי מאידך גיסא, ואת הנסיבות המקילות – מצבה הבריאותי והנפשי הקשה של המשיבה, החרטה הכנה והאמיתית שאותה הביעה באופן רציף ועקבי, חשיבות המשך הלימודים עבור שיקומה הנפשי, והעובדה שלא היה מדובר בהעתקה מלאה – מאידך גיסא. לאור זאת החלטנו לאמץ את ההסכמה ולגזור את עונשה של המשיבה כמפורט להלן:

- פסילת הקורס נשוא העבירה ("מיומנויות בעבודה סוציאלית ב'").
- הרחקה מהלימודים לשני סמסטרים: סמסטר א' וסמסטר ב' לשנה"ל תשפ"א. את ההרחקה בפועל לסמסטר ב' זכאית המערערת להמיר בעבודות שירות בהיקף ארבעים (40) שעות, שיבוצעו בתיאום עם דקנאט הסטודנטים, ובקרבה למקום מגוריה. על המשיבה להשלים את מלוא המכסה של עבודות השירות כתנאי להתחלת לימודיה בסמסטר ב' תשפ"א, והיא רשאית להתחיל בביצוען כבר בסמסטר ב' תש"ף.

יובהר, כי המשיבה רשאית להמשיך ולהשלים את לימודיה כסדרם בכל שנת הלימודים הנוכחית (תש"ף).

ניתן היום, 15.12.2019, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידה.

חבר בית הדין
טום שיפטר

יו"ר בית הדין
פרופ' ישי בלנק

חברת בית הדין
פרופ' אורית רוזין